

JAARVERSLAG 2023/2024

Niet vooruitkijken, maar juist in het niet-weten blijven en
vertrouwen dat het komt.

Rutger Kopland

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	p. 3
1.1	Kernprincipes	
1.2	Purpose	
2.	Activiteiten	p. 5
2.1	Constellaties	
2.2.1	Constellatie Dekolonisatie	
2.2.2	Constellatie Turquoise	
2.2.3	Constellatie Leven vanuit eenheid	
2.2	Salon	
2.3	Internationale salons CHE	p. 7
2.4	CHE in beweging	p. 12
2.4.1	Democratie	
2.4.2	Organisatie opstelling	
3.	Zichtbaarheid	p. 15
3.1	De Gele Magneet	
3.2	CHE website	
3.3	Spiral Dynamics Integral website	
3.4	Don Beck SDI Foundation	
4.	Bestuurszaken	p. 15
4.1	Financiën	
4.2	Bestuurssamenstelling	
5.	De mensen	p. 16
Bijlage 1 A spiral view of Turkey		p. 17
Bijlage 2 Nordic postmodernism and pre modern challenges		p. 22

info@humanemergence.nl

www.humanemergence.nl

1. Inleiding

De stichting Center for Human Emergence Nederland (CHE-NL) is in 2005 opgericht om het gedachtegoed van Spiral Dynamics integral (SDi) en Integral Theory (Ken Wilber) te verspreiden en toe te passen in de samenleving. We zijn er ons terdege van bewust dat het CHE op dit moment een kleine organisatie is met te weinig menskracht om een substantiële bijdrage te kunnen leveren aan het realiseren van onze purpose. Niettemin is er de afgelopen jaren toch veel gebeurd en hoe het verder zal gaan, gaan we zien.

Dit jaarverslag bestrijkt wederom een periode van twee jaar: 2023 en 2024. In deze twee jaar hebben we onze purpose vooral gerealiseerd door het organiseren van de internationale salons. Terugkijkend waren die bijzonder actueel en nog steeds.

Het CHE bestaat nu vooral uit verschillende ‘eilandjes’ die ieder hun eigen weg gaan en vrij weinig onderling contact hebben zoals:

- de constellatie Turquoise
- de constellatie Samenleven vanuit eenheid
- de constellatie Dekolonisatie
- de Internationale Salongroep
- het CHE bestuur
- de ruim 600 mensen op onze mailinglist die worden uitgenodigd voor salons en de CHE-Nieuwsbrief *De Gele Magneet* ontvangen.

1.1 Kernprincipes

De Kernprincipes die ons ondersteunen in het realiseren van onze intentie, zijn nog steeds dezelfde:

- We gaan uit van eenheid
- We erkennen natuurlijke orde in alle leven
- We vervullen de rol die de onze is
- We handelen als de tijd rijp is en verduren zo niet
- We verhelderen creatieve spanning tot nieuw inzicht zich aandient
- We handelen vanuit wederzijds vertrouwen en zijn steeds bereid rekenschap te geven aan elkaar en het geheel
- We brengen bewust en onbevreesd authentiek- zijn in de praktijk: we openen ons hart voor de stem van het geheel; we geven gehoor aan de evolutionaire impuls zoals die als ons opkomt en we handelen – als onderdeel van die impuls – met snelheid, precisie en liefde.

1.2 Purpose

De purpose van het CHE is als volgt gedefinieerd:

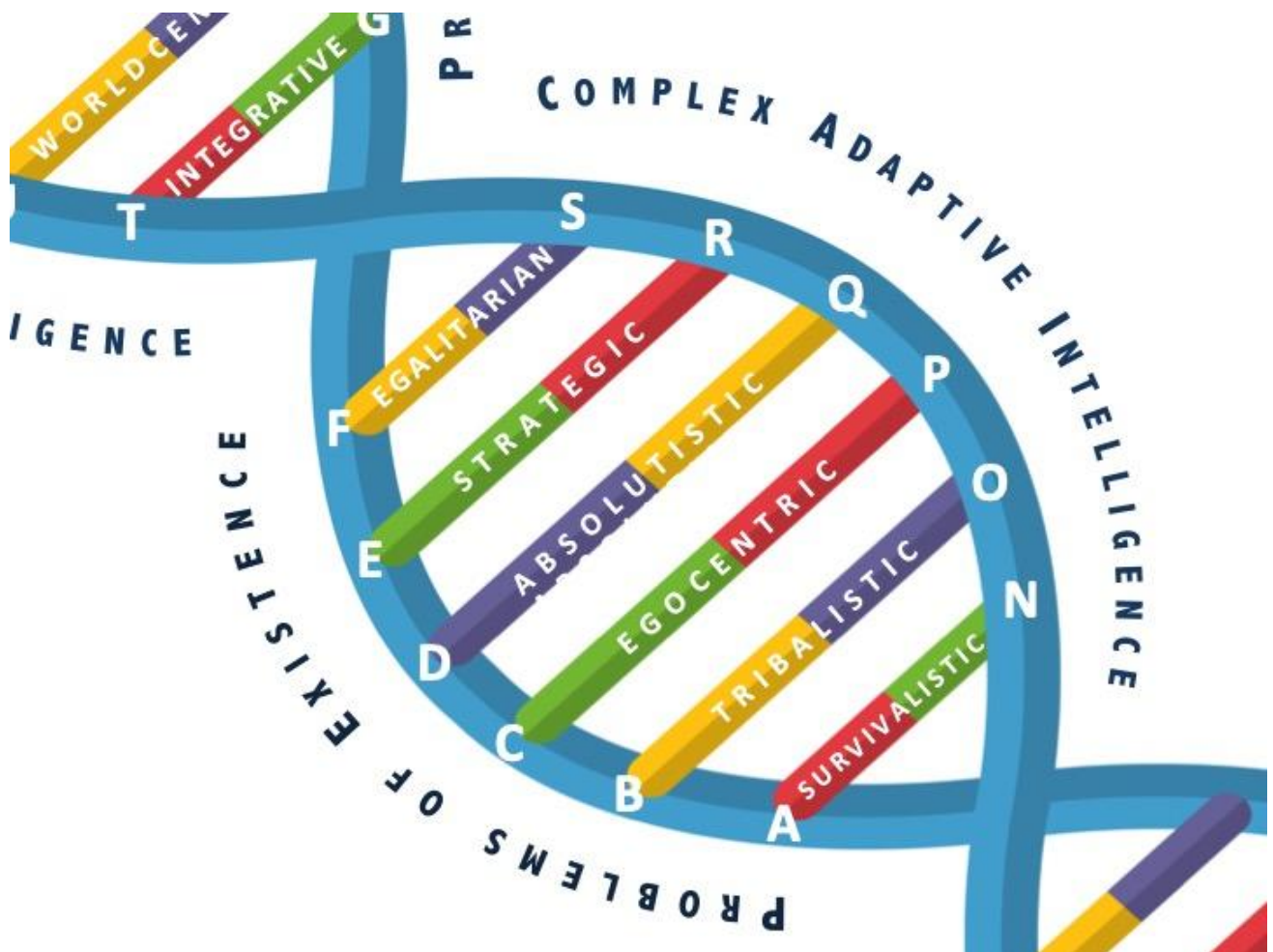
HET TOEPASSEN VAN HET INTEGRALE GEDACHTEGOED OP ACTUELE MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN.

We willen de erfenis van Don Beck - en dan gekaderd in het Integrale model van Wilber – in de wereld zetten. Binnen organisaties is al best veel werk verricht, maar wij willen dat dit

gedachtegoed veel breder wordt gebruikt bij allerlei maatschappelijke vraagstukken, systeemcrises, polycrises en 'social change' projecten zoals Don Beck dat noemde. Dat is een uitdagende purpose!

Het CHE is in Nederland een vrij unieke not-for-profit organisatie als het gaat over het integrale gedachtegoed (Wilber/Beck). Gezien de sterk toenemende complexiteit van wereldproblemen, de opeenstapeling van systeemcrises die ook weer op elkaar ingrijpen (klimaatverandering, honger, migratie, oorlog, wapenwedloop, vervuiling, verlies aan biodiversiteit, energiecrisis, etc), kunnen we het ons niet meer veroorloven om de wereld te bekijken vanuit één wereldbeeld van waaruit de oplossingen worden gedefinieerd. We hebben de inzichten nodig van alle systemen en we hebben het meest omvattende inzicht nodig dat de dynamiek kan zien tussen al die perspectieven.

Integraal (Second Tier) denken kan maatschappelijke voorlopers, veranderingsgezinde beleidsmakers en ondernemers en andere 'change agents' verenigen in een gemeenschappelijk overstijgend doel (zoals bijvoorbeeld: welzijn creëren voor alle leven op aarde en samenwerken op basis van het besef van eenheid).

2. Activiteiten

Binnen het CHE kennen we een aantal terugkerende activiteiten: de constellaties en de (internationale) salons. Daarnaast is er nog een aantal activiteiten geweest die we benoemen als 'CHE in Beweging'.

2.1 Constellaties

Er zijn al vele jaren drie constellaties actief: de Constellatie Dekolonisatie, de Constellatie Turquoise en de Constellatie Samenleven in eenheid. In een constellatie onderzoeken CHE-ers een bepaald thema en in het verleden heeft dat ook regelmatig tot externe resultaten geleid. In de huidige constellaties steunen de deelnemers elkaar vooral in hun eigen ontwikkelingsproces en werkzaamheden. De Constellatie Dekolonisatie beweegt zich daarnaast ook midden in het huidige maatschappelijke discours.

2.1.1 Constellatie Dekolonisatie

Deze constellatie is in 2018 opgericht door Sumadi Bambang Oetomo, Roma Long en Leida Schuringa. Doel: verdere verdieping van ons inzicht in het koloniale verleden van Nederland en hoe te werken met de erfenis hiervan. We willen vooral ook kijken naar wat onze bijdrage kan zijn in de maatschappelijke discussie hierover. Het motto van de constellatie is: *van koloniaal verleden naar een inclusieve en integrale toekomst*.

De kerngroep van de [Constellatie Dekolonisatie](#) bestaat nu uit zeven deelnemers. In 2023 zijn wij acht keer online bij elkaar gekomen. Naast tijdbesparing werkt het online bijeenkomen ook om onze ecologische voetafdruk te verkleinen en onze (reis)kosten laag te houden.

In dit proces van samen onderzoeken kwamen wij tot de ontdekking dat het ongecensureerd delen van onze ervaring en het diep luisteren naar elkaar een belangrijke werkwijze is om te dekoloniseren. In dat diepe luisteren naar elkaar ontstaat er namelijk ook ruimte voor nieuwe ontdekkingen. Degene die spreekt, vertelt niet alleen wat zij al weet (de gestolde verhalen die wij onszelf en elkaar voortdurend vertellen), maar deelt spontaan haar ervaring vanuit de levende realiteit die zij (en ieder van ons) op dat moment is. Wij merkten dat we hiermee niet alleen bruggen bouwen naar elkaar en naar de wereld, maar ook naar binnen, naar aspecten van onszelf die soms niet eerder zichtbaar waren.

We zien dat de 1 juli viering waarin de afschaffing van slavernij wordt gevierd, steeds meer aandacht krijgt in de samenleving. Op 1 juli 2023 hebben we daar aandacht aan gegeven door mensen uit te nodigen voor een bijeenkomst van mindfulness en heartfulness omtrent onze geschiedenis en mindset rondom slavernij.

We volgden ook de actuele ontwikkelingen van hoe Nederland zich tot het koloniale verleden verhoudt - met de vele grote bewegingen de laatste jaren wat betreft de gemeenten en de overheid. Nieuws, ontwikkelingen en overdenkingen worden actief met elkaar gedeeld in een WhatsApp groep.

In 2024 is de constellatie ook acht maal bij elkaar gekomen. We bemerken een verschuiving van onze aandacht naar niet meer alleen met elkaar willen onderzoeken, maar de verworvenheden ook naar buiten te brengen. Daarmee maken we explicieter wat onze werkwijze is geweest en wat werkt om onderzoek te doen naar hoe onze eigen (verborgen) identificatie in ons doorwerkt. En naar welke andere vormen van dialoog werken om in gesprek te gaan. In dit verband zijn we een samenwerking aangegaan met het Huis van de Dialoog in Amsterdam. Een van ons denkt mee over een landelijke opleiding voor dialoogbegeleiders en als constellatie formuleren we de werkende principes van de Ketikoti Tafel teneinde die in bredere dialogen bijvoorbeeld over vrede in te kunnen zetten.

2.1.2 Constellatie Turquoise

Deze constellatie is in 2023 en 2024 niet bij elkaar gekomen en leidt een slapend bestaan.

2.1.3 Constellatie Samenleven in eenheid

Twee centrale vragen vormen steeds een leidraad voor de bijeenkomsten van deze constellatie. De eerste vraag is: waar staan we in het proces van een samenleving op weg naar eenheid? En de tweede vraag is: hoe dragen we bij aan een samenleving op weg naar eenheid?

Daarbij constateren we dat er een weten is over hoe een samenleving in eenheid er uit kan zien en dat we daar ook een beeld en gevoel bij hebben maar dat er meestal een niet-weten is met betrekking tot hoe daar te komen. *Rusten in niet weten* is ook de plek van de stilte. Een plek van wachten op de impuls voor wat zich aandient en wil manifesteren. Kunnen we met elkaar als constellatie vanuit de stilte waarnemen wat zich in de samenleving wil ontfouwen?

Een manier om hiermee aan de slag te gaan is een maatschappelijk thema (waar je persoonlijk bij betrokken bent) in het licht zetten. We beginnen vanuit de stilte met de focus op het verhogen van de individuele trilling/frequentie en het zijn van een kanaal waardoor de hoge trilling vanuit het universum door ieder van ons heen licht werpt op het thema. De verschillende perspectieven worden zo zichtbaar, maar ook waar spanningspunten zitten en de pijn. Er ontstaat een proces van heling en verbinding waarbij de uitvergroete verschillen en de ogenschijnlijke tegenstellingen oplossen. De bijeenkomsten geven een *diepe verbinding en vertrouwen* in de weg die we gaan en voeding aan de persoonlijke inzet op maatschappelijke thema's. Wetende dat wat we doen, holografisch doorwerkt in het collectieve veld. Het resultaat van een bijeenkomst is dan ook maximaal op het moment dat we als groep in staat zijn dit proces te doorlopen.

Deelnemers aan deze constellatie waren Anja Brasser, Kees Breed, Cle Burgers, Lisette Schuitemaker en Peter van der Vliet. We komen een aantal malen per jaar online bij elkaar en meestal ook een keer fysiek.

In 2024 heeft Clé Burgers een discussiestuk opgesteld over het begeleiden van nieuwe constellaties. Door allerlei redenen is het niet gelukt daar een vervolg aan te geven.

2.2 CHE- Salon

In april 2024 is er een online salon georganiseerd met als thema: *Van impasse naar doorbraak in de Nederlandse politiek*. Gast hosts waren Paul Zuiker en Erika Koehler. Tijdens deze salon is gekeken hoe we met behulp van Spiral Dynamics het huidige politieke klimaat in Nederland kunnen begrijpen. Links en rechts zijn in deze tijd geen passende begrippen meer. Paul en Erika hadden hierover ook een artikel in Vrij Nederland geschreven. In januari 2025 heeft een vervolgbijeenkomst plaats gevonden.

2.3 Internationale salons CHE

Het CHE beschikt over een groot netwerk ook buiten de Nederlandse grenzen. Dit heeft ons geïnspireerd om verbindingen te versterken met andere integrale denkers in de wereld en te leren van hun perspectieven.

In 2023 zijn er zeven salons georganiseerd. Vijf salons gingen over de bedreiging van de democratie in de wereld (Brazilië, Turkije, Israël, de Noord-Europa en Zuid-Afrika) en twee over de oorlog tussen Oekraïne en Rusland.

Het aantal deelnemers varieerde tussen de 20 en 50 deelnemers per salon. Ze waren afkomstig uit heel veel landen: Nederland, Zwitserland, Duitsland, Rusland, Ukraine, de USA, Brazilië, Turkije, Israël, Zuid-Afrika, Australië, België, Litouwen, Canada, Italië, Zweden, Noorwegen, Denemarken, Frankrijk, Egypte, Zambia, Azerbeidzjan. Van de meeste salons is een video-opname gemaakt. Die kun je terugzien op het CHE-YouTube kanaal.

2.3.1 Developments in Brazil: looking from an Integral perspective

In this salon of January 24 we shifted our focus from Europe to probably hopeful developments in Brazil. After winning a bitter and close fight of the election, Lula da Silva was inaugurated some weeks ago as the 39th President of Brazil. Dealing with internal turmoil in a socially, politically and economically divided nation, Brazil faces a huge challenge in which Integral,

holistic and unifying thinking and acting is urgently needed, especially now also their government buildings and Parliament have been stormed and wrecked.

Our guest was Marcelo Cardoso, the founder of the Integral institute in Brazil. He lead us through the rich and cultural history of Brazil, and also confronted us with the different historical traumas that still have a huge impact today. Marcelo also shared with us his ideas about possible future scenarios for Brazil.

2.3.2 Last exit? SDI Analysis of Turkey before the centennial elections

In this international CHE-salon of April 3 we inquired the state of democracy in Turkey. Also in this country many tendencies are visible that diminish the real functioning of democracy as we see it. Hamza Zeytinoglu was our guest speaker. He is a critical thinker who wants to share his vision about what is now happening in Turkey. Dr. Zeytinoglu is a consultant and founder of Social-i Networks Ltd UK. His work is focussed on organizational culture and change management using SDI (Spiral Dynamics Integral), OBM (Optimum Balance Model) and training for values driven, digitally enhanced social platforms. He is a member of the Political, Economical and Social Studies Foundation of Turkey (TUSES) and advisor to the Mayor of Karsiyaka, Izmir.

Using the lenses of *Spiral Dynamics Integral* he endeavoured to analyse the underlying local and global currents and dynamics that brought the country to where it is today, addressing the current situation in Turkey in all its complexity. The use of the SDI map helped participants to transfer the experiences and lessons from Turkey to the place where they live

Historically Turkey has always been defined as the Crossroads / Bridge between the East and West: Little America, an example of a Muslim democracy, the Grand Turk, the Ottoman Empire, melting pot of civilizations. This year marks the centennial of the establishment of the Republic of Turkey, with a separation of state and religion, a European alphabet, and an attempt to enter modernity. And, it is literally at its own crossroads, or so to say '*last exit*'. What will be the future of democracy in this country? Elections are imminent. Since 2002 Erdogan and AKP has ruled Turkey, first as a ruling party, then since 2015 together with the Nationalist Movement Party. 2018 brought about a regime change where a Turkish style Presidency was introduced and the parliamentary system was disempowered and the country is literally under control by a strong man.

In bijlage 1 vind je een uitgebreid verslag van deze salon.

2.3.3 Developments in Israel: looking from an Integral perspective

Israël 's democracy is in deep crisis. Our guest Neri Bar-On from Integral Tel Aviv gave his Spiral Dynamics view on what is happening in the salon of May 15. This was a few months before the tragedy of Oktober 7th.

Israel's democracy is going through its most serious crisis since the establishment of the State in 1948. The very right-wing government is pushing for changes to limit the power of the

Supreme Court. Unprecedented nationwide protests and strikes have shown that the red line has been crossed for hundreds of thousands of Israelis. In Israel, as in other parts of the world, the highly complex society is confronted with an increasing tendency to destabilize democratic principles. It is a hopeful sign that so many individuals, non-governmental organizations and many other public and private organizations are joining together to defend human rights.

Neri is co-founder of Integral Israel. He is an electronics engineer with degrees from the Tel Aviv University in economics and philosophy. Neri was trained by Don Beck and Peter Merry and supported visits to Israel and Palestine for Don Beck and Elza Maalouf.

2.3.4 Nordic postmodernism and pre modern challenges (salon June 26)

The Nordic (Sweden, Denmark, Norway, Finland, and Iceland) countries are obvious and good examples of post-modern societies with a typical green centre of gravity (CoG). In this salon a thorough analysis and discussion had been presented about what made these countries so successful and advanced from a Spiral Dynamics point of view.

Our guest Teddy Hebo Larsen is a partner at Re5, a privately-owned MedTech development company innovating the treatment of refractory depression. He has more than twenty-five years of experience at leading organizations such as Eli Lilly and Lundbeck. Teddy has extensive experience with the practical application of Spiral Dynamics in large organizations, worked closely with Dr. Don Beck and is co-author of the book *Spiral Dynamics In Action*.

Zie bijlage 2 voor een uitgebreid verslag van deze salon.

2.3.5 Spiral Dynamics in Action The South African Crucible revisited

In this international CHE-salon (October 24) we focused on the tremendous work Don Beck did in South Africa and what we could learn from these experiences for current conflict situations in the world.

Numerous times during the late 1980s and early 1990s Don Beck visited South Africa. In total he worked here 63 times, in the corporate and political space. Don was sent to South Africa by Clare Graves in 1986 to test their theoretical assumptions about what is now known as Spiral Dynamics. Apartheid and the impact thereof was at an all-time

high, social uprising were daily occurrences, and heavy American sanctions were strangling the local economy. Internationally it was feared that South Africa was on the edge of a civil war. Together with Loraine Laubscher conversations with leaders like Nelson Mandela, Desmond Tutu, FW de Klerk and other political leaders were facilitated.

Our guest Dr Rica Viljoen was the founder member of Mandala Consulting, a respected organisation dedicated to organisational development and research. She worked closely with the late dr Don Beck and dr Loraine Laubscher on geo-political trends and their impact on individuals and the organisations they belong too. She established the Centre of Human Emergence Africa and has become an international recognised thought leader in spiral dynamics and integral research. Her research on inclusivity gained widespread recognition for its potential impact in the field of Management, Spirituality and Religion. The approach she developed, which emphasises listening to the voices of the entire social system, has been successfully implemented in 42 countries, engaging more than 100000 participants. Rica got many important rewards for her academic endeavours. She published 9 books of which the book *Spiral Dynamics In Action* is translated in 9 languages. Her purpose in life is to listen to untold stories and facilitate healing.

During the conversation in this salon, Rica shared stories and insights; not only on how Spiral Dynamics contributed to the prevention of a Civil War in South Africa; but also on the memories of Don shared in the 8 years of close cooperation with him. She also incorporated the auto-ethnographic reflections of Loraine with which she spent 12 years.

2.3.6 Russian Imperialism and lasting peace in Europe

In a series of 4 online CHE salons, we explored how lasting peace in Europe might be realized.

Part 1: Russia against modernity, the end of an empire. The decolonization of the Russian Federation (November 28)

This first salon was about the Russian Federation and the nature of the war in Ukraine. According to the Russian historian Alexander Etkind, Putin's war in Ukraine is a harbinger of the breakdown of the Russian Federation. In his book *Russia Against Modernity* (2023), Alexander explains that the Russian Federation has been developed into a monomaniac 'petrostate' with a very rich minority that is in power. In the first place, it is a war against modernity, against the actions to mitigate climate change, against the energy transition, against the de-carbonization of our economy, against changing to a knowledge economy, and against rights for women and more. The elites that support Putin are best served by the status quo, nevertheless, society is changing, and families are disintegrating. Putin must use patriotic language from the past and violence against more democratic values to stay in power. However, Alexander sees this as temporary fixes and expects the fossil fuel revenues to decline and the Russian Federation to fall apart. In this salon Etkind introduced Russian imperialism and colonialism, the imperial nature of the Russian Federation, and its colonization of indigenous peoples seeking autonomy.

Our guest Dr. Alexander Etkind (born 1955 in Russia) is a historian and cultural scientist. He is a professor of international relations at the Central European University in Vienna. Previously, he

was Chair of Russia-Europe relations at the European University Institute in Florence, and Professor of Russian literature and cultural history at the University of Cambridge. He studied psychology, English, Slavonic studies, and cultural history.

Part 2: (Why) should we (not) negotiate with Putin's Russia?

Our guest Dr Elke Fein presented a developmentally informed perspective on Russian politics and history as a basis for discussing the question: (Why) should we (not) negotiate with Putin's Russia?

One core claim is that the main reason for Russia's war against Ukraine is a predominantly imperial worldview, combined with Putin's enormous amount of power as a dictator. Another one is that ultimately, no real and durable peace can be reached without Russia confronting and taking responsibility for the imperial heritage of its past, pre-Soviet, Soviet, and post-Soviet alike, and the role that violence has played (and is still) playing with both neighboring countries and inner critics. Elke will spell these out in more detail, along with some examples.

Dr. Elke Fein worked at the Universities of Freiburg and Hagen for several years and founded the Institute for Integral Studies (IFIS (2008)). Her main areas of research and teaching are Russian Politics and History, Integral Studies, adult development and political analysis, Theory U, and collaborative methods for co-creating more integral futures. Her Purpose & passion are connected with Integral Politics. She is the main author of the book [Foundations, Principles and Inspirational Resources of Integral Politics](#) and in February 2022 she did a very interesting presentation about Putin ([Putin's politics viewed from an integral perspective](#)). In this salon, Elke will dive more into some background in terms of a developmental lens on Russian politics and history.

Part 3: The sustainable Peace Manifesto (January 16 2024)

Our guest was Mr. Valerii Pekar, a lecturer at the Kyiv-Mohyla and Lviv Business Schools, and a former member of the National Reform Council. He is a co-founder of the Nova Kraina Civic Platform.

While there is still support in the West for Ukraine, there are also loud voices calling for negotiations between Russia and Ukraine, thinking this will lead to peace. But is this the path to sustainable peace in Europe? Valerii told us about another approach: a grassroots movement of countries and peoples in and around Russia. For the first time since WWII, there is a war with global character and consequences. What is the nature and cause of this war? Integral thinking and Spiral Dynamics can help to understand. We shall dive into the nature of the Russian state and explore the blind spot of the West. How to prevent the escalation of the war to the heart of Europe, how to end the war and ensure sustainable peace? The answer can be found in the Sustainable Peace Manifesto written by a large group of Ukrainian intellectuals.

Part 4: The Free Nations League (January 30, 2024)

Our guest was Dorzho Dugarov, a human rights activist and public figure from the Republic of Buryatia, living in Finland since 2016 as a political refugee.

Dorzho told us about another approach as a path to sustainable peace in Europe: the creation of the Free Nations League as a

guarantor of a peaceful transition to post-Russian reality. Introducing the problems of Russian imperialism, he will explain why ethnic regions (national minorities) want to gain independence and why it is a threat to stability and peace (in Europe) if the Russian Federation is preserved in its current imperialist form. The Free Nations League can be a new union of states that will guarantee agreements between national regions on the prevention of interethnic and territorial contradictions. New independent states will work as an antidote to a new large-scale war, a guarantee for Ukraine and for Europe. Dorzho also discussed the Issues of the export of natural resources, the right of national regions to manage their own resources, and fair trade with Europe and the rest of the World.

Dorzho Dugarov, born in 1979, is a historian specialized in Tibetan-Mongolian studies. He had been an engineer programmer of Yukos Oi. Dorzho started his political and social activities in 2005 by joining the human rights movement Erhe which advocates for the rights of national minorities in Russia. From 2006 to 2015, he led many of the protests against the anti-democratic changes in Russia which were held in Buryatia. In 2019 he was awarded the Boris Nemtsov International Scholarship for his many years of human rights activism. He revived the Buryat national movement for independence in February 2022.

Ook deze vier salons zijn te bekijken op het CHE YouTube kanaal.

2.4 CHE in beweging

CHE in Beweging werd in 2022 geïnitieerd om meer mensen te bereiken die tijd en energie in het CHE zouden kunnen steken en om te onderzoeken welke onderwerpen actueel waren voor onze achterban. In het eerste kwartaal van 2023 zijn daartoe twee online bijeenkomsten georganiseerd in de vorm van open space. De volgende thema's kwamen naar voren:

Democratie:

- Fragiliteit van de democratie

- Internationale ontwikkelingen in democratie
- Burgerparticipatie

Jongeren:

- Intergenerationeel contact
- Nieuwe doelgroepen en betrekken van jongeren
- Visie van jongeren op maatschappelijke ontwikkelingen

2.4.1 Democratie

Er werd een groep gevormd die zich met name op de fragiliteit van de democratie ging richten.
Eerste analyse:

- Democratie kent een korte historie 100-150 jaar geleden. Maar samenleving verandert (sneller, social media, fake news), past het nog wel?
- Democratie vraagt ontwikkelde burgers, minimaal BL
- Democratie = vooronderstelt BL: je aan regels, structuren en proces kunnen houden. Rechten en plichten. Goede BL onderlaag/structuur in de samenleving (onderwijs/rechtspraak/ etc) = basis voor democratie. Omdat BL vermindert bij mensen en in de maatschappij, wordt de fragiliteit van de democratie groter.
- Democratie veronderstelt ook vertrouwen in overheid en instanties (BL= betrouwbaarheid/loyaliteit)
- OR: recht op individuele mening/ ik zal jouw recht om je mening te verkondigen verdedigen.
- Voorwaarde voor democratie is OR/ een zeker welstandsniveau – bestaanszekerheid.

Vragen om verder te bespreken:

- Hoe ontwikkelt zich de verhouding tussen de overheid-burgers en markt?
- Welke factoren/ontwikkelingen/bewegingen belemmeren nu de democratie, welke bevorderen in alle drie systemen?
- Moet het systeem eerst instorten (anarchie/ al het oude moet weg) of is ook een meer geleidelijke verandering mogelijk?
- Hoe ziet democratie eruit vanuit GL?

Het waren interessante en relevante gesprekken. De vraag was wel: wat is de rol van het CHE in al deze ontwikkelingen? Op zoek naar een antwoord besloot het bestuur om een organisatie-opstelling te doen.

2.4.2 Opstelling

In mei 2023 werd een organisatie-opstelling georganiseerd. Er waren twaalf deelnemers en representanten en Inge Knoope faciliteerde de opstelling.

De kernvraag was: Waarheen beweegt het CHE zich? Welke toekomstige weg wordt zichtbaar voor het CHE?

De belangrijkste bevindingen van dit onderzoek waren:

- Het 'rugzakje' dat het CHE met zich meedraagt, geeft een analytisch fundament. Het gaat dan om de inzichten van Ken Wilber, Spiral Dynamics van Don Beck en een spirituele

dimensie (die in de begintijd werd verbonden aan Andrew Cohen en daarna van deze persoon werd losgekoppeld). Conclusie: Laat de *Rugzak* met rust en eer haar.

- Uit de opstelling blijkt dat de *Ziel van het CHE/de Evolutionaire impuls* nog steeds levend aanwezig is. Het is een stabiele kracht.
- De *Purpose* is echter verouderd en te weinig op de toekomst gericht. Belangrijk om deze te vernieuwen en te benoemen als 'de impact die het CHE wil maken in deze veranderende wereld'.
- Interessant is dat binnen het CHE tot nu toe weinig aandacht is geschonken aan de *doelgroep*. Die was ook niet opgesteld. De *Doelgroep* wordt door Inge ingebracht. Dat is een kantel moment in de opstelling. Voor wie willen we er zijn? In eerste instantie worden genoemd: 'change agents', Maar later wordt ook duidelijk dat het gaat om verjongen van de doelgroep.
- De *organisatie* was onduidelijk. Belangrijk om zich te laten leiden door de nieuwe purpose en doelgroep(en).

In het najaar werden twee vervolgbijeenkomsten georganiseerd. Terugkijkend werd geconcludeerd:

- CHE was een groep mensen die elkaar graag zag en wilde sparren met gelijkgestemden. Nu maken we een onderscheid tussen de organisatie en de doelgroepen. Dat is anders en nieuw.
- CHE staat ergens voor. De *Purpose and principles* is een soort 'gebed', geeft een gevoel van 'samen'. CHE heeft iets te geven aan mensen die zoekende zijn: kennis en ervaring. Daar is nu grote behoefte aan in de maatschappij.
- De organisatieopstelling was een onderzoek. Er is iets naar de grond gebracht. Wat wil er nu gebeuren? Wie worden aangeraakt?
- Duidelijke blik naar voren en een nieuwe doelgroep: jongeren.
- Belang van het gedachtegoed in een gepolariseerde wereld.
- CHE reist door een transformatie. De 'rugzak' is verwerkt en gecomposteerd: nieuwe zaadjes kunnen geplant worden.
- De blik is van naar binnen naar buiten en naar voren gekeerd.

Brainstormend kwamen er allerlei ideeën op tafel. De deelnemers onderzochten wat hen raakt en waar hun energie naartoe ging en er werden afspraken gemaakt. Uiteindelijk kwam er toch weinig concreets van de grond, door verschillende oorzaken. De belangrijkste waren: te weinig draagkracht in het bestuur om deze nieuwe ontwikkeling aan te sturen en te faciliteren en onderlinge meningsverschillen over de focus van de vernieuwing (hetgeen zich met name uitte in het gesprek over Communities of Practice).

3 Zichtbaarheid

3.1 Gele Magneet

In 2023 is één Nieuwsbrief (“de Gele Magneet”) gemaakt en verstuurd naar mensen die op onze mailinglist staan.

3.2 De CHE-Website

Deze functioneert, maar wordt in feite niet meer bijgehouden vanwege gebrek aan menskracht.

3.3 Spiral Dynamics Integral website

De website www.spiraldynamicsintegral.nl – ooit gestart vanuit het CHE en intussen ook Engelstalig – wordt nu beheerd door Allard de Ranitz werkzaam bij Synnervate. Wij zijn daar erg blij mee en ook met deze website. Voor zowel het werk van Synnervate als voor ons is deze website goud waard omdat we mensen kunnen verwijzen naar een goed opgezette en toegankelijke website over Spiral Dynamics. Af en toe krijgen we ook een vraag van mensen die de website bezocht hebben.

3.4 De Don Beck Spiral Dynamics Integral Foundation

Auke van Nimwegen heeft met een aantal andere mensen (Rica Viljoen, Jon Freeman en de zoon van Don Beck) een stichting opgericht om de nalatenschap van Don Beck te eren en levend te houden. Het is een plek waar practitioners elkaar kunnen ontmoeten en ook de licenties voor trainers worden afgegeven. Wij werken nauw samen met deze stichting. Zie voor meer informatie www.sdifoundation.com.

4. Bestuurszaken

4.1 Financiën

Ieder jaar voldoen we aan de vereisten van de ANBI zodat eventuele giften van mensen aan onze stichting bij de belasting kunnen worden afgetrokken.

4.2 Samenstelling bestuur

Er zijn nogal wat bestuurlijke wisselingen geweest. In de zomer 2023 traden Wiebe Bakker, Heleen Kuiper en Anita Floris toe tot het bestuur. Nu hadden we een mooi bestuur van vijf leden dat met nieuwe energie aan de slag wilde.

Helaas namen in de loop van 2024 Wiebe Bakker wegens te drukke agenda, Lars Lutje Schipholt wegens aandacht voor migratie naar Noorwegen en Heleen Kuiper wegens verschoven interesse afscheid van deelname aan het bestuur. Met dank aan alle drie voor hun inzet voor het CHE, met name ook voor Lars vanaf najaar 2021 bestuurslid is geweest.

Leida en Anita zijn overgebleven als bestuursleden en hebben gezamenlijk besloten het CHE in als slapende stichting te houden.

Beleidsplan

In december 2022 werd het Beleidsplan geschreven: [ONTKIEMEND ZAAD Beleidsplan CHE 2023-2025 - Center for Human Emergence](#). In 2023 was dit beleidsplan richtinggevend voor onze activiteiten. Intussen ligt het op de plank tot iets nieuws zich aandient.

DE MENSEN in 2023 en 2024

FOUNDER

Co-founder Peter Merry
Arjan Kindermans

BESTUUR

Voorzitter Wiebe Bakker /vacature
Penningmeester Leida Schuringa
Secretaris Lars Lutje Schipholt/vacature
Lid Heleen Kuiper
Lid Anita Floris

CONSTELLATIES

Constellatie Turquoise

Contactpersoon Peter Merry
Leden Anne-Marie Voorhoeve, Ard Hordijk, Ariëlle Brouwer, Edwin Holwerda, Els Poeltuyn, Jan den Dood, Lisette Schuitemaker, Marinet Ritz

Constellatie Dekolonisatie

Contactpersoon Sumadi Bambang Oetomo
Leden Anita Floris, Heleen de Ruijter, Josephine van den Bogaard, Leida Schuringa, Patrick van der Hofstad, Roma Long

Constellatie Samenleven in eenheid

Contactpersoon Pauline Saltet/ Clé Burger
Leden Anja Brasser, Kees Breed, Lisette Schuitemaker, Peter van der Vliet

ANDERE ROLLEN

Internationale salons Hans Ruijs, Lars Lutje Schipholt, Auke van Nimwegen, Leida Schuringa

Bijlage 1 A spiral view of Turkey

CHE-NL (Center of Human Emergence) Salon April 3rd 2023 written by participant Max Duewel

Turkey: *A cradle of civilizations. A colorful melting pot of cultures with a deep history and a complex political landscape.*

Currently, the Turkish population abides under the law of an authoritative leader. Recep Tayyip Erdoğan, the leader of the AKP, is the current president of the Turkish Republic. From a Western perspective, the gut reaction is to condemn this type of leadership. Then one often forgets the complexities of all national affairs. The human mind has a hard time to account for all variables when it comes to understanding a country, but developmental models like Spiral Dynamics help tremendously to organize a more holistic view.

The CHE-NL made it its mission to cultivate a level of thinking that is necessary to bring about actual change. We believe that developmental models are one of the most powerful tools we have to create sustainable and practical solutions to urging global problems. We operate under the assumption that many perspectives from all kinds of people are necessary to come closer to a real understanding of what is happening. The online salons of the CHE are platforms to get in contact with others and provide fertile soil to grow a mind of complexity and diversity. We gather curious people from many nationalities and professions to discuss burning global topics using the lens of Spiral Dynamics. This salon focused on Turkey.

1. The introduction

First, **Hamza Zeytinoglu** (MD) guided the participants through the rich history of Turkey. When making up their political minds, many shift their attention instinctively to the present. At the CHE, we believe that if one wants to grasp the present one needs a good understanding of the past

"Crossroads of Civilizations: The Evolution of Turkey from Ancient Empires to Ottoman Dominance"

The Republic of Turkey resides on the landmass called Anatolia. Anatolia, meaning *sunrise* in modern Greek, connects the Eastern world with the Western. Therefore, Turkey is influenced from all directions.

In the 15th century the Byzantine empire fell apart and the Ottomans moved in from Central Asia. Before that other Eastern powers had already began

moving in on the Byzantine Empire. These days, it is considered that only 5-10% of the population would be considered as having true Central-Asian Turkish heritage as is also evident from phenotypical traits.

The origin story of Turkey reaches back to over 1500 BC. Anatolia was conquered by different empires like the Greeks and Romans in ancient times. 2700 years later, in 1300 AD, the Ottomans emerged as dominant from the various tribes in Turkey. Hamza Zeytinoglu attributes their supremacy on their proximity to the Roman Empire which still resided in Greece and Western Anatolia at that time. The organizational abilities and discipline the Romans were known for, are correlated in the Spiral Dynamics model as stage 'blue'. During this time stage *blue* was a very advanced stage of development that allowed countries to operate with greater unity more unified. The Ottomans were already competent warriors due to their nomadic militaristic heritage. Combined with the stage *blue* principles they learned from the Romans, they became very powerful. They continued to conquer all of Anatolia and far beyond in the Middle East, Africa, Asia and parts of today's Balkan countries.

After 500 years of expansion, the Ottoman Empire declined in the 1800s. Due to the Ottomans allying with Germany in the First World War, the empire suffered severe losses of territory.

"Turkey's Swift Evolution: Navigating the Spiral of Cultural Evolution and Military Influence"

What we now know as Turkey was birthed out of the Ottoman Empire in 1923 by the father of the Turks, Mustafa Kemal Atatürk. He abolished the long overdue Sultanate, as well as the caliphate and allowed industrialization, secularism, and republicanism to flourish. In Spiral Dynamics terminology, stage 'orange' emerged from the exhaustion of stage 'blue'

dominance.

After 15 years of leadership from Atatürk, İsmet İnönü became the president of Turkey. He continued Atatürk's reforms, including homogenizing the Turkish people. During the last decade of the Ottoman Empire, 20% of people were still considered non-Muslims. Nowadays, the number is much smaller. People were encouraged to speak Turkish to unify the population under one banner. This established a solid 'blue' foundation for the flourishing 'orange' values in Turkey. But forcefully promoting homogeneity also brought about a shadow that still haunts the Turkish people. For example, 700,000 Muslims were forcefully migrated from today's Greece, and in a population exchange, people living in Turkey were involuntarily deported. In 1950, following Atatürk's vision, İsmet İnönü introduced some values of the next developmental stage, 'green', into Turkey's system. It's important to add

that the stage '*green*' is the leading political edge in the world right now and only found in a few countries like Norway, Sweden or the Netherlands.

Looking back now Turkey went with rapid speed through the developmental stages. İnönü brought in a multi-party system. Furthermore, the post-WWII US influence brought in a more liberal but still nationalistic '*orange*'. This democratic experiment nevertheless turned into a dictatorship in a few years, with an unruly '*red*' emergence. In 1960, the one-man rule in Turkey was overthrown by the military. A progressive left leaning constitution was introduced with labor rights, freedom of expression and quite egalitarian by any standards of the time.

Hamza describes Turkey as an army-nation. The military is an important factor to consider in Turkey's chaotic growth through the spiral stages. The Turks still gain a lot of pride from their heritage as nomadic warriors and their military success in the past. To this day the Military has a large influence on Turkish politics and the potential for military coups was always present.

Scholars of Spiral Dynamics may wonder how a country that already showed a thriving '*orange*' and hints of '*green*' value systems is ruled today by a '*red*' leader. Hamza considered the forceful push of '*orange*' secularism by the military on the religious Turks as the main factor of collective backlash and Erdogan's rise to power. Furthermore, the Western neighbours did not sufficiently support Turkey's fledgling democracy's integration as an equal and dignified partner. This was exemplified in Erdogan's motto "dignified solitude" for many years and the alignment with emerging illiberal democracies, Russia in particular and the Shanghai 5.

The good news is that presently, Turkey seems to shift again from one-man rule to an empowered parliamentary system

"Turkey's Present Crossroads: Navigating Politics, Culture, and the Path to Progress"

As a German, the question of whether Turkey will be part of the EU was frequently a topic in the news. For me, Turkey belongs to Europe. But not everyone in Europe was sharing my opinion. Hamza Zeytinoglu can appreciate Europe's reluctance to embrace Erdogan's one-man show. But he also acknowledges the political and economic problems the separation brings.

To sustainably thrive, Hamza Zeytinoglu urges the reinvention of the '*green*' meme in Turkey as well as ample support from US and the EU. He argues that Erdogan's rule weakened an already not optimal *blue* base of development. Therefore, an unhealthy *orange* was not a hard-to-foresee consequence. To stabilize Turkey's developmental foundation on which *green* values can emerge healthily, he recommends more control over the free flow of individualistic *orange* and a *blue* decision-making code based on strong morals and re-establishment of the rule of law, which is currently extremely politicized.

Despite Turkey's political turbulence, positive change is on the horizon. The opposition party of Kemal Kılıçdaroğlu and the umbrella alliance he is leading, seems to have a good chance of competing against Erdogan's alliance of parties. Hamza Zeytinoglu estimates Kılıçdaroğlu's party to be mostly *green*, with solid *blue* and *orange* and even some hints of *yellow*. This would be a quantum leap in development from the current *red*-based leadership.

In brief, many predict an evolutionary sunrise on the horizon of Turkey. The political changes might help Turkey stabilize the neglected *blue* and *orange* value systems. This alone gives Turkey a good chance of joining the EU for the whole world to benefit. On top of that, a *green* cutting edge could be established for Turkey to further grow up the evolutionary ladder toward more unity

2. Open inquiry

"The Power of the CHE Salon: Fostering Global Understanding and Authentic Conversations"

Equipped with a foundational knowledge of Turkey, we went to work in the salon. The interactive part of the salon aimed to further deepen our knowledge and listen with an open heart to different perspectives. The foundation of the Salons is that all participants act under important principles. In the Salon, and as developmentalists, we try our best to act from the assumption of unity, to combat polarizing debates and foster fruitful discourse.

In breakout groups of four, we integrated the new knowledge provided by the presentation, with our perspective and the situation in our own country. One of the great things about the salon is the internationality of people.

The main takeaway points were the importance of a solid *blue* foundation for stable growth and the need for Turkey's *green* thinkers to revolutionize their approach. In the second part of the salon, participants engaged in open-minded dialogue and discussed solutions for building a thriving civilization in their respective countries. The salon demonstrated the power of developmental models to bring people together and find practical solutions to global problems. Overall, the salon on Turkey was an enlightening experience that highlighted the importance of diverse perspectives and critical thinking.

Bijlage 2 CHE Salon: Nordic Countries June 26 2023

Nordic postmodernism and pre modern challenges

Teddy Hebo Larsen

In this international CHE-salon we shifted our focus to the Nordic countries. The Nordic (Sweden, Denmark, Norway, Finland, and Iceland) countries are obvious and good examples of post-modern societies with a typical green centre of gravity (CoG). In this salon a thorough analysis and discussion had been presented about what made these countries so successful and advanced from a Spiral Dynamics point of view.

Our guest **Teddy Hebo Larsen** is a partner at Re5, a privately-owned MedTech development company innovating the treatment of refractory depression. He has more than twenty-five years of experience at leading organizations such as Eli Lilly and Lundbeck. Teddy has extensive experience with the practical application of Spiral Dynamics in large organizations, worked closely with Dr. Don Beck and is co-author of the book *Spiral Dynamics In Action*.

The program consisted of two parts. One block with Teddy's Larsen introduction and Q&A. In the second part we shared in breakout groups what we can learn from the situation in the Nordic countries to better understand the developments in our own country. We closed with a common sharing.

- The presentation of Teddy Hebo Larsen can be seen on <https://www.humanemergence.nl/en/> (scroll down on the homepage till the *Actual see and hear*).
- Beneath are some notes with insights from the Q&A Session and the Discovering talk. Written and summarized by Hans Ruijs

From the age of globalization to the age of geopolitics.

The Nordic countries are very green, like The Netherlands and Switzerland. Why have they developed in this way and what is the next evolutionary step?

We see a development. There is a rise in individualism (autonomy, freedom) among young people.

There is a lot happening among young people. Is this a sign for YELLOW?

There is a difference between ORANGE and YELLOW individualism. YELLOW has a systemic approach and understanding. The strong ego that dominates ORANGE, is disappearing. It's more about the interest in the survival of the system rather than the survival of the individual. This is a huge shift and I (Teddy) am not sure that the conditions of life are bad enough at this moment to enter the 2nd tier.

The thinking and behavior of the 2nd tier might not be very pleasant, it might be cynical, it might be hard. It does what needs to be done for the system to survive. Tough living conditions might also lead to regression. Individuals will be put under pressure. We will experience regression. The level of fear goes up. People are scared to death, who can save me and they look for the big man to help.

My question to the listeners: Is there anything we can do, to facilitate YELLOW?
The life conditions would determine this. We need more complex thinking about many of the issues we have in the world. Till now we see extended GREEN thinking but not really YELLOW 2nd level thinking.

But there is a major shift downwards, too. Participant "We are much lower in the spiral than we think we are". We see more of the PURPLE and BLUE memes instead of more liberalism. I see a lot of learned GREEN rather than lived GREEN. More nationalism.

Without healthy BLUE, no healthy ORANGE. Without healthy ORANGE, no healthy GREEN.

In fact at this moment the Nordic countries seem to be in BETA conditions. Aspects of quality of life are changing. The economy of these countries is still strong. But the cost of care will lead to a clash of memes. And immigration seems to be a mayor issue. RED will always beat GREEN. How to facilitate the dynamics when we are in this BETA situation? I am not pointing fingers to the people, the refugees who need help. My recommendation is to offer that they can understand what is important for us.

Kierkegaard: *"If One Is Truly to Succeed in Leading a Person to a Specific Place, One Must First and Foremost Take Care to Find Him Where He is and Begin There."*

We need a good crisis, according to C. W. Graves. And we need cognitive capacity to grow into YELLOW. We have to promote our capability for critical thinking. But we don't see yet enough Integral leadership.

ORANGE has been toxic (greed, corruption,...). GREEN has been toxic (cancel culture, ...). We need more developed RED and BLUE. YELLOW will always include all the other previous memes. All the other memes are talking their truth.

Exploratory talk:

What does this Salon mean for your country and the world?

Some of the quotes from participants:

- So many insights and ideas during this Salon. I am completely full. I feel the call to do something with it in my country. I hope the other Dutch people will do it together with me. I see small opportunities.
- The call to do something. But probably there is not yet enough dissonance, which I very much recognize in my country.
- I have the feeling that individualism is partly GREEN. There is as much individualism in GREEN as there is in ORANGE.
- I see it in the young generation (not in everyone), who have a different approach. The focus is not on experience, not so much on materialism. Part of this generation is ready when the time comes, which are partly the people of the XR and so on. There are quite a few people who know what is happening. The time hasn't come yet. There's a book about the crisis in Ukraine by a guy who analyzed it from an Integral perspective, there's a bigger movement there that's going towards human dignity. They are self-organizing in the way they're doing it. See: https://www.amazon.nl/-/en/Mychailo-Wynnyckyj-ebook/dp/B07R44LMYT/ref=sr_1_1?crid=32CR68OSXGY0Q&keywords=ukraine+maidan+russia+war&qid=1688457524&sprefix=ukraine+maidan+russia+war%2Caps%2C60&sr=8-1

- When I look around, I see the mindset, not the mass movement.
- I would like to emphasize the importance of this salon for me and on behalf of many Ukrainians who are closely following the development of the Nordic countries. I would like to inform you that the Ukrainian network is growing, we are developing projects in the field of business building. I recognize that you have very serious challenges in your countries. You are a great inspiration for our part of the world and there are so many things to learn and you have so many things to share. I know that the Nordic countries are very generous in offering educational and humanitarian support, but also the methodology in terms of social engineering, how to become such prosperous, happy countries over the last 150 years. I think that is the greatest gift to the world.
- Thank you for the inspiration.
- What comes to my mind is the word 'identity'. We are changing our view of who we are. Because of the difficulties and problems that we have to solve. We are all going through so much change. We are looking for clarity and we are looking for easy and quick answers. Perhaps we are not there yet. Maybe this is not the time to find out who we are. We use the same words by giving them a new meaning.
- What this salon reminds me of is what Teddy mentions about Kierkegaard's words. It is crucial that we never forget that. I think Don, perhaps all the teachers of the Spiral, remember this very well. I have to remind myself to be humble and to work with people exactly where they are. That's the biggest impact you can have in the world. That is how you can be a role model for people to see, to be with dignity and respect. That's a part of healthy BLUE that is so needed.